

Kirken underviser

2-2002
juni

...PÅ NETTET

Epistlen skrives til
menigheden i CD-Rom...

IT og konfirmanderne

Det virtuelle sociale
rum under udvikling

Internetdidaktik og
-metode

Konf-dot citater

Kirken underviser -
på nettet

Strategi for
konfirmander

KIRKEN UNDERVISER – PÅ NETTET

Internettet vinder mere og mere indpas overalt: på arbejdspladsen, i skolen, i skolefritidsordningen, derhjemme – og i kirken. I udlandet er internettet mange steder for længe blevet en del af kirkens mission, forkyndelse og undervisning. I dette temanummer ser vi på, hvordan KIRKEN UNDERVISER PÅ NETTET herhjemme anno 2002.

Christina Smith

3 IT og konfirmanderne – efter to år

Af sognepræst Morten Skovsted.

Morten Skovsted var den første til at introducere IT i konfirmationsforberedelsen herhjemme, og pilotprojektet www.konfirmandweb.dk er blevet fulgt med stor interesse af alle religionspædagogisk interesserede. Efter to år gør Morten Skovsted i denne artikel status over projektet.

8 Det virtuelle sociale rum under udvikling

Af skolebibliotekskonsulent cand.pæd.psych Palle Johansen.

I "Folke-skolen som kompetencemiljø", der er udarbejdet af Undervisningsministeriet, Danmarks Lærerforening og Kommunernes Landsforening og udgivet på MandagMorgen Strategisk Forum, peges på de kommende års udvikling i og omkring skolen. En af de mange nye anvendte termer er "det virtuelle rum", som vil blive en udfordring til den traditionelle undervisning.

I denne artikel indkredser Palle Johansen en beskrivelse af, hvad vi hér har at gøre med.

10 Internetdidaktik og -metode

Af skolebibliotekskonsulent Merethe Kjemtrup og skolebibliotekskonsulent cand.pæd.psych. Palle Johansen.

Denne artikel er tænkt som en pædagogisk tjekliste for præster og undervisere, når internettet skal integreres i undervisningen, hvilket ændrer undervisningspraksis på mange måder. Artiklen henviser til et nyt websted på EMU og tager desuden fat på didaktiske spørgsmål.

13 KIRKEN UNDERVISER – på nettet

Af religionspædagogisk konsulent og sognepræst Christina Smith.

Disse sider er tænkt som en guide til brug for den, der ønsker at inddrage Internettet som en elev-aktiv del af undervisningen i kristendom. Guiden henvender sig både til kirkelige undervisere og undervisere i skolesammenhæng.

18 KONF-DOT

ved religionspædagogisk konsulent og sognepræst Christina Smith.

Citater fra konfirmationsforberedelse i cyperspace. www.konf-dot.dk er et eksempel på, hvordan IT kan inddrages i konfirmationsforberedelsen – som et supplement og uden ekstra omkostninger. Projektet er omtalt i artiklen KIRKEN UNDERVISER – på nettet.

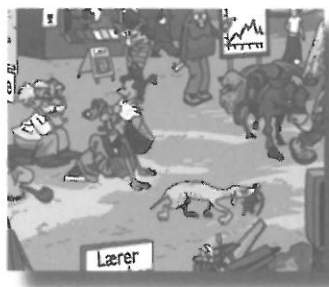
22 ANMELDELSER

ved lektor Finn Rosenberg.

eMinistry – Connecting with the Net Generation, af Andrew Careaga.

Medier for fremtiden – Børn, unge og det nye medielandskab, af Kirsten Drotner.

Det hele kører parallelt. De nye medier i børns hverdagsliv, af Birgitte Holm Sørensen m.fl.

KUN PÅ WWW.KIRKEN-UNDERVISER.DK

ARTIKEL: Strategi for konfirmander, af Benny Aros, Danmarks Kirkelige Mediecenter.

IT og konfirmanderne

af sognepræst Morten Skovsted

Morten Skovsted var den første til at introducere IT i konfirmationsforberedelsen herhjemme, og pilotprojektet www.konfirmandweb.dk er blevet fulgt med stor interesse af alle religionspædagogisk interesserede. Efter to år gør Morten Skovsted i denne artikel status over projektet.

På skolebænkene rundt omkring i landet sidder de: Folkekirkens kommende menighed.

Man kunne beskrive dem som "larmende, urolige, overfladiske, zappende, egocentrerede og uengagerede". Men man kunne også kalde dem "vidende, engagerede, modne, udfordrende og i besiddelse af et enormt overblik". Der er noget sandt i begge remser, og hvordan man oplever sine konfirmandhold afhænger meget af, hvor man møder dem, hvordan man møder dem, og hvad man vil dem.

Sikkert er det, at der er meget, der trækker i dem. Der er mange, der gerne vil have deres opmærksomhed. Der er mange tilbud, mange løfter og mange sandheder.

Sådan er virkeligheden i år 2002, og der er intet der tyder på, at valgfriheden og mulighederne bliver mindre i fremtiden. Folkekirken er blot eet blandt mange tilbud, og der er vist ingen underdrivelse at sige, at vi ikke hører til blandt dem, der har den højeste status på coolbarometeret. - Og så er der alligevel en undtagelse....

I 7. klasse har vi dem pludselig i vores hule hånd. Muligheden er der i hvert fald. Vi kan få deres opmærksomhed i flere timer hver uge. Vi kan diskutere, give dem retning, lade os udfordre.

Vi kan møde dem. Det er en enorm mulighed. For begge parter. Især hvis der bliver tale om et interaktivt møde, hvor begge parter respekterer og anerkender hinanden.

For dem er det en enorm mulighed, fordi de på et vigtigt tidspunkt i deres liv får at vide, at der er en vej, der hedder Kristus. For os er det en unik mulighed, fordi vi gennem konfirmanderne som nævnt får indsigt i, hvad fremtidens menighed tænker, føler og vil. Betraget på den måde er konfirmandundervisningen et eksperimentarium, hvor vi med den rette indstilling kan få en dialog, der er spændende og givende for alle parter.

Men konfirmanderne er krævende, for de er vant til at få, hvad de vil ha'. MTV og alle de andre aktører har opdaget, at succes ligger der, hvor de unge bliver tiltalt i deres eget sprog. Og de vil gerne have lov til at interagere med SMS'er, dans og forbrugsmønstre.

Derfor er de dage talte, hvor man kan stille sig bag et kateter og tro, at en traditionel lærer-elev-undervisning stadig virker. Ikke mindst hvis man tror, man skal tale til konfirmanderne. For konfirmanderne vil tales med. De er vant til, at udgangspunktet for deres verden, er dem selv. Vi kan

harcelere over det i vores prædikener, men det er nu en gang sådan det er i år 2002.

Og jeg ved godt, at man godt kan fange dem med en spændende fortælling i en halv time ad gangen. Men kun hvis man er en gudsbenådet fortæller, og formodentlig ikke engang i dette tilfælde et helt konfirmandforløb igennem.

Gang på gang har jeg selv måttet konstatere, at konfirmanderne har fanget imponerende lidt efter 6-7 måneders (naturligvis uovertruffen)

traditionel undervisning i konfirmandstuen. Jeg har aldrig forventet masseomvendelser på mine konfirmandhold, men jeg har altid troet og håbet, at det budskab og de spørgsmål og svar, jeg selv lever af og er sat til at formidle, også kan ramme konfirmanderne.

På baggrund af denne tilbagevendende frustration og drøm, begyndte jeg, kraftigt inspireret af Steen Larsens pædagogiske arbejde/tænkning/teorier (især *IT og nye læreprocesser*, eget forlag, 1998), i løbet af sommeren 1999 at tale

Til de teknisk orienterede:

Der blev indkøbt 5 stk. 450 Mhz Athlon maskiner med 128 Mb RAM, i øvrigt uden det voldsomme hardware. Maskinerne skal kun køre tekstebehandling og Internet, og ingen af delene kræver særligt meget af computeren. Maskinerne kører med Windows 98-2 i et standardnetværk med Internet- og printerdeling. Vi har hidtil kørt 128 Kbs ISDN, men går nu over til 256 Kbs ADSL. Som hjemmesideeditor har vi brugt den alt for gode (læs: store og avancerede) Dreamweaver 3. Desuden blev der indkøbt et digital 2 megapixel kamera, og vi leasede en god 1200 Lumen storskærmprojektor. Det blev alt sammen placeret på tre borde specielt designet til formålet og smukt udført af den lokale tømrer. Udgifter i alt: 50000,- kr. og en årlig udgift på kr. 3000,- til Internet.

Vi har endnu ikke haft behov for at udskifte noget synderligt på maskinparken, der godt kan klare opgaven adskillige år endnu, selvom konfirmanderne brokker sig over, at de nyeste spil ikke kan køre på maskinerne. Den beklagelse tillader vi os at overhøre så længe undertegnede har fordel af at kende de 3 år gamle spil bedre end dem. Det giver ubetalelig stor respekt at smadre samtlige konfirmanddrenges med laserpistoler, plasma-kanoner og håndbårne atomvåben.

Saulus rejse til Damaskus

SAULUS VAR EN af den nye kirkes mest indædte modstandere. Da han skulle rejse fra Jerusalem til Damaskus, gik han til ypperstepræsten og fik myndigheden til at fængsle alle mænd og kvinder der, som han mistænkte for at følge Jesus. Da han nærmede sig Markus, blev Saulus pludselig omgivet af et skærende hvidt lys. Han faldt til jorden og hørte en røst tale til sig: Saul, Saul! Hvorfor forfølger du mig? Rystende og bævende spurgte Saulus: Hvem er du, Herre? Røsten svarede: Jeg er Jesus som du forfølger. Rejs dig og gå ind i byen, så vil du få at vide hvad du skal gøre. Saulus kom usikkert på benene, men da han åbnede øjnene, opdagede han, at han intet kunne se. Hans ledsagere førte ham ind i byen, og i tre dage var han blind. Han nægtede at spise og drikke. I Damaskus boede en discipel af Jesus der hed Ananias. Herren viste sig for ham i et syn. Gå hen til Judas hus i Den lige gade og spørg efter Saulus fra Taurus. Du skal lægge hænderne på ham og give ham

med mit menighedsråd om muligheden for at indkøbe 4-5 PC'er til konfirmandstuen.

Menighedsrådet var meget positive overfor ideen, og da Kirkeministeriet endvidere gav 50.000,- kr. til pilotprojektet, kunne jeg omkring nytår 99/00 gå i gang med at købe og installere 5 PC'er i konfirmandstuen.

Et stykke inde i januar 2000 kunne vi gå i gang med selve projektet, og da vi efterhånden kom nogenlunde ovenpå teknikken, tegnede der sig en fast arbejdsform som følger:

- Temaet introduceres i første del af en dobbeltlektion, således at der er tid til at danne grupper og komme så småt i gang med planlægningen af projektets forløb så hurtigt som muligt. Denne introduktion svarer til det, Steen Larsen kalder *auditorie-delen*. Det handler om at sætte rammerne

for projektet, så alle har et skelet at starte med. Derefter følger *laboratoriedelen*, hvor konfirmanderne selv arbejder med stoffet. Kodeordet (velkendt fra Folkeskoleloven af 1992) er "Hjælp til egen læring". Idéen, der er grundlæggende for hele projektet er, at "ingen kan lære nogen noget", som Steen Larsen ret provokerende formulerer det. Læring indtræder først i det øjeblik man selv tilegner sig et stof; gør det til sit eget; reflekterer det ind i sin egen livssituation, historie og erfaring.

- Indenfor det aktuelle tema, f.eks. *Jesu liv*, kan konfirmanderne vælge mellem en række emner, f.eks. *Jesu venner og fjender* eller *Jesus helbreder*, som de så skal arbejde med i de kommende uger. De kan også selv finde på emner, men skal gøre det i god tid, så underviseren kan forberede en startside (se nedenfor) til emnet. Konfirmanderne inddeles i 3-5 personers grupper

efter egne ønsker i forhold til emne.

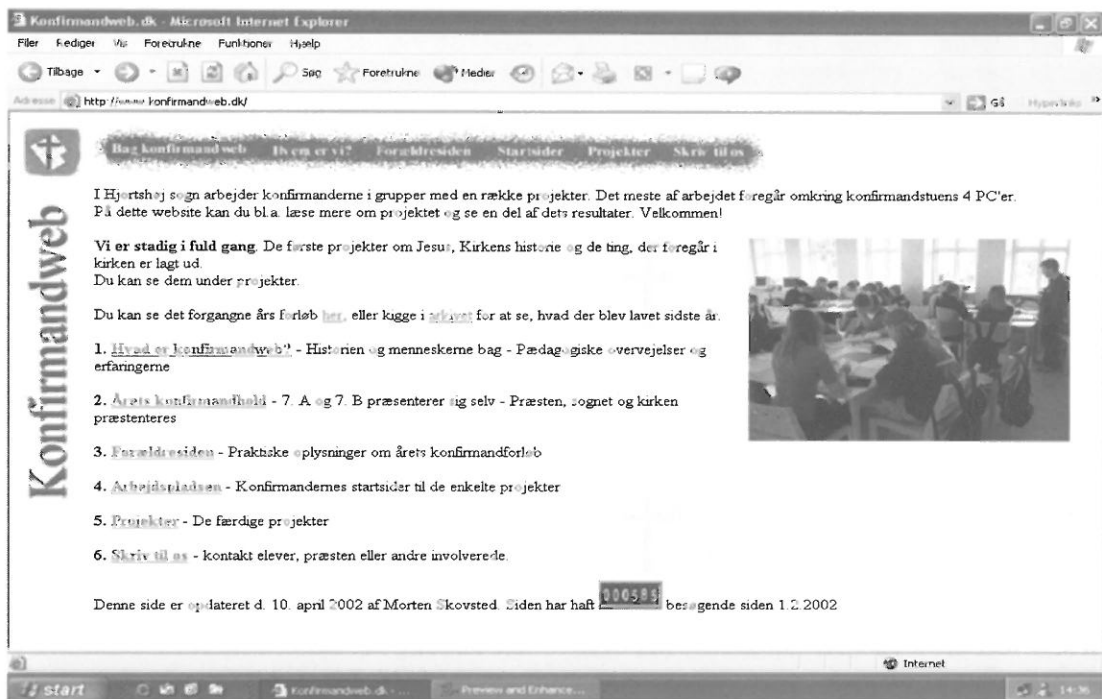
- Hver gruppe tager udgangspunktiden *startside* på vores fælles hjemmeside (www.konfirmandweb.dk), underviseren har sat som ramme for emnet. Startsidens fortæller lidt om emnet (et letlæseligt referat af ovennævnte introduktion) og giver forslag til, hvordan man kan arbejde med emnet (interviews, billeder, musik) o.s.v. Den rummer desuden ressourcer i form af links, tekster, telefonnumre etc.) Startsidens skal være så bred som muligt og er især tænkt som en hjælp til at komme i gang og få ideer. Den skal ikke "bare" bestå af spørgsmål, der skal besvares, for så har man erstattet den uengagerende præst med en uengagerende maskine.

- Derefter arbejder konfirmanderne mere eller mindre på egen hånd i en række uger. Kaos hersker til tider, men der sker noget rundt omkring i larmen. Underviserens rolle er

forvandlet til vejleder, idet man så usynligt som muligt sørger for at skubbe, hvor der skal skubbes, og holde igen, hvor det måtte være nødvendigt. Vigtigt er det, dog at man evner at give slip: Hvis de vil lave en tegneserie, så lad dem. Hvis de vil lave skuespil (også med de traditionelle slagsmåls-scener), så lad dem. Deres arbejdsplads er ikke computeren, men deres gruppebord (*lærings-øen* kaldet i anden sammenhæng). På den måde kan man fastholde, at computeren er et redskab og ikke et mål.

- Efter cirka fire uger præsenterer konfirmanderne deres færdige projektopgave som en hjemmeside, der fremlægges mundtligt for resten af holdet og derefter lægges ud på Internettet via konfirmandweb.

- Efter hver lektion skriver hver konfirmand i sin egen *log-bog*. Her reflekteres der over, hvad der er blevet lavet, hvilke planer man har, og hvordan man selv

synes, det er gået. Log-bogen skaber et rum for refleksion for eleven, og giver samtidig vejlederen mulighed for at følge med i læringsprocessen.

Mange, som jeg har fortalt om dette projekt de sidste par år, har udtrykt deres store overbevisning om, at når man på den måde underviser sine konfirmander via computere og Internet, så kan man møde dem på deres egen hjemmebane og på den måde overvinde en stor del af de problemer, der ellers plager konfirmandundervisningen.

Jeg takker for både tilliden og optimismen, men bliver nødt til at skuffe med, at virkeligheden endnu en gang er lidt mere nuanceret: For det første er konfirmanderne mindst lige så uimponerede over teknologien, som vi præster er imponerede. Fordet andet er der så mange tekniske problemer og udfordringer i arbejdsformen, at det

truer med at overdøve de pædagogiske gevinster. Gennem fire uger kan konfirmanderne gemme deres hjemmesider og billeder i 22 forskellige mapper på fire forskellige computere, og det er en krig at samle det til én hjemmeside, når de er gået hjem den sidste dag. Derudover alle de gængse problemer med teknikken, som er mange, når 24 elever arbejder med 5 PC'er i fire uger. Forestil jer det, og gys...

Jeg synes, at jeg har er endt ud med et overskud, også iberegnet de tekniske vanskeligheder, men hvis man ikke lige er i stand til at konfigurere et netværk med 5 PC'er, installere en ny processor eller ordne diverse hardwarekonflikter, så er Helvede løs... Medmindre man har råd og tålmodighed til at lade eksterne kræfter tage sig af teknikken.

Summa summarum: I forhold til udgangspunktet

og drømmen, den jul for et par år siden hvor jeg brugte rigtigt mange friaftener på at få maskineriet til at køre, er projektet en skuffelse: I sin nuværende form kan det ikke udbredes til andre sogne. Hverken med eller uden 50.000 kroner i ryggen. Teknikken fylder simpelthen for meget.

Når projektet alligevel kan betegnes som en stor succes, som også andre kan drage nytte af, skyldes de to ting: 1) Vores erfaringer 2) En drøm.

Lad os starte med erfaringerne, hvor det har vist sig at være rigtigt, som Steen Larsen siger, at IT kan være "en rambuk for ny pædagogisk erkendelse". Sådan har det været for mig, idet jeg de sidste to år har lært at:

- Det er bydende nødvendigt, hvis man skal nå konfirmanderne (og fremtidens menighed) at man magter at give slip. Hvis man vil lade

konfirmanderne arbejde på egen hånd, kan det ikke nytte noget, at man f.eks. dræber en idé om at lave drama, fordi man synes, at der er noget andet, der skal laves først. Præsten skal vejlede eleven, så dennes forløb bliver konstruktivt og ikke uddarmer sig. Præsten skal også hele tiden at spejle og reflektere kristendommen ind i det, der arbejdes med. "Hvad har det med Gud at gøre? Hvad siger Jesus om det?" Præsten skal give konfirmanden en udstrakt grad af selvbestemmelse og gå med dem i stedet for at bestemme deres vej.

- Projektarbejdet er en fin ramme for at lade deres erfaring og interesser mødes med emner af kirkelig karakter. Der er forbindelsespunkter, og hvis man giver tid og lader deres egen verden sætte dagsorden, så sker der noget.

- Projektarbejdet og det kaos det ofte fører med sig, giver samtidig god mulighed for et andet helt

centralt pædagogisk begreb: Differentieret læring. I en klasse sidder en elev og skriver et sirligt referat af *Menneskesønnen*, mens et par piger i et andet hjørne laver tegneserie. Et par af rødderne vil hellere lave teater med jokes, slagsmål og nytolkning, mens et par af de stille er hjemme hos en fra menigheden og lave interview om kirkegang og Gud.

Det foregår i et tilsyneladende kaos, men det er et smukt syn, at der findes så mange forskellige måder at arbejde på med det samme emne.

Og det hele bliver til et spændende kludetæppe, når der fremlægges for hinanden. Der samles det hele i spændende debat, hvor alle nu har hver deres indsigt i og tilgang til emnet.

- Det at arbejde i grupper tilføjer læringen en social dimension, som er uundværlig for tidens unge. Ting skal ikke bare læres men diskuteres og reflekteres. De spejler sig i hinandens meninger og får dermed hjælp til egen læring.

Tilbage står drømmen. Drømmen om, at det teknologiske løb ikke er helt kørt endnu.

Det er planen, at jeg i løbet af sommeren sammen med en garvet programmør vil udvide www.konfirmandweb.dk til også at kunne bruges af andre sogne. Det vil virke sådan, at konfirmanderne skal kunne lave hjem-mesider direkte fra konfirmandweb. På den måde vil det ikke kræve dyre programmer og fine netværk for andre sogne at arbejde videre

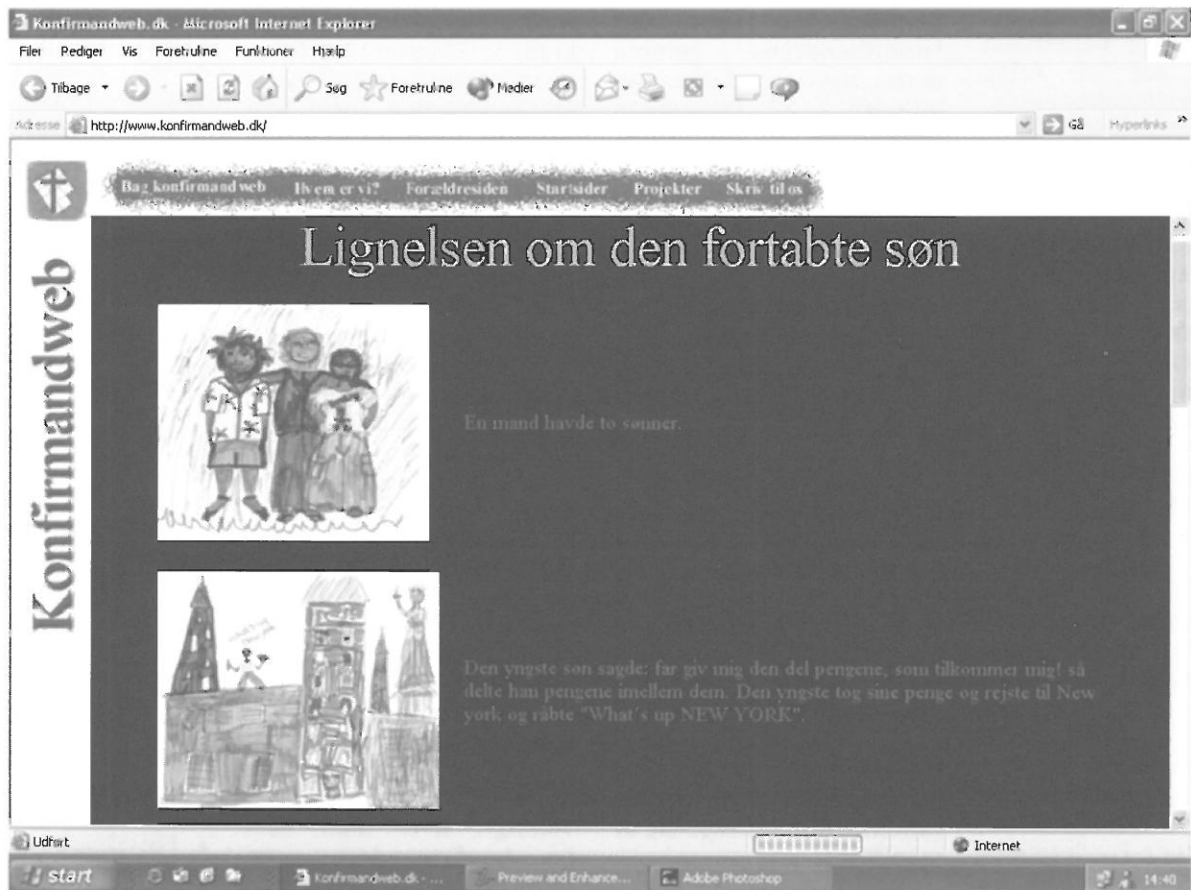
med konceptet.

Man kan følge med på ovennævnte webadresse i løbet juni, og man kan allerede nu se eksempler på startsider, færdige projekter o.s.v.

Jeg lover ingen, at denne arbejdsform, hverken den rent elektroniske, eller den der med andre midler og medier udnytter mulighederne ved projekter, gruppearbejde etc., giver mindre arbejde, men jeg garanterer, at den giver større udbytte... ikke mindst for konfirmanderne! Der skal investeres blod, sved og sikkert også tårer, men det er det hele værd. Jeg har gennem de sidste par år oplevet konfirmandundervisning der virkelig har rykket. Kun i momenter og glimtvis, men det er fantastisk, når det sker.

Det sker imidlertid først i det øjeblik, hvor man kan give slip på rollen som underviser og blive en vejleder, der går på gulvet sammen med dem.

Det var måske en metode, vi skulle prøve i resten af vores præstearbejde også...?

TEOLOGISK PÆDAGOGISK CENTER LØGUMKLOSTER

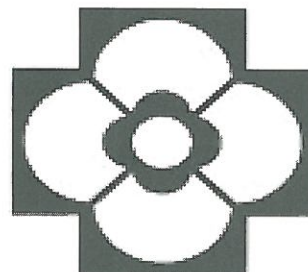
(Præstehøjskolen / Folkekirkens Pædagogiske Institut)

Kirkeallé 2, DK-6240 Løgumkloster

Telefon 74 74 32 13, Telefax 74 74 50 13

E-mail: tpc@km.dk

Hjemmeside: www.locus-dei.dk

Oplysninger om program og om de enkelte kurser fås ved henvendelse til TPCL

Indledende konfirmationsforberedelse, begynderkursus nr. 1 af 2

26. – 30. august 2002 på TPCL

Ved lektor Finn Rosenberg

Ansøgningsfrist: 26. maj 2002

Stiftskurser om livshistorier som indgangsvinkel til samtale om kristendommen

ved lektor Marie K. Monrad og lektor Finn Rosenberg, TPCL.

Kurserne holdes i stifterne.

Færøernes stift: 2. – 10. september 2002

Fyens stift: 16. – 17. september 2002

Roskilde stift: 18. – 19. september 2002

Aalborg stift: 30. september – 1. oktober 2002

Viborg stift: 2. – 3. oktober 2002

Sydslesvig: 1. – 2. november 2002

Bornholm: 5. november 2002

Inspirationsdag til skole-kirkesamarbejde

26. september 2002 i Skt. Hans menighedshus, Odense

Ved lektor Marie K. Monrad

Sognemedhjælperkursus (nr. 1 af 4)

28. oktober – 1. november 2002

Ved Marie K. Monrad

Ansøgningsfrist: 28. juli 2002

Religion og kultur. Kristendom mellem kulturarv og religionsmøde

11. – 13 november 2002

Ved rektor Eberhard Harbsmeier

Deltagere: Seminarielærere for kristendomskundskab/religion

Ansøgningsfrist: 11. august 2002

Alternative arbejdsformer i konfirmationsforberedelse

18. – 22. november 2002

Ved lektor Marie K. Monrad

Ansøgningsfrist: 18. august 2002

Grundkursus i kirke og kristendomskundskab for kirkelige medarbejdere

25. – 29. november 2002

Ved rektor Eberhard Harbsmeier

Ansøgningsfrist: 25. august 2002

Desuden er der i efteråret 2002 et kursus ”**I fortællingens univers**” ved rektor Eberhard Harbsmeier og dramaturg Kirsten Thonsgaard, samt to kurser (i en række af otte sammenhørende kurser) om **bibliodrama** ved pastor Karin Kofod. - Kurserne er fuldtegnede.

Det virtuelle sociale rum

Af Palle Johansen, skolebibliotekskonsulent i Køge

I "Folkeskolen som kompetencemiljø", der er udarbejdet af Undervisningsministeriet, Danmarks Lærerforening og Kommunernes Landsforening og udgivet på MandagMorgen Strategisk Forum, peges på de kommende års udvikling i og omkring skolen. En af de mange nye anvendte termer er "det virtuelle rum", som vil blive en udfordring til den traditionelle undervisning.

I denne artikel indkredser Palle Johansen en beskrivelse af, hvad vi hér har at gøre med.

Skal de virtuelle rum give skolen flere kvadratmeter?

I ovennævnte "Folkeskolens som kompetencemiljø" ridses nye scenarier for undervisningen op. Skolen og undervisningen er under udvikling og får nye undervisningspartnere, nye materialer og værktøjer og - nye rum!

Ét af dem, der nævnes, er "det virtuelle rum". Folkeskolen har næsten ingen erfaringer med dette rum, siges der, og "dermed risikerer man at gå glip af de nye muligheder, det giver for læring og for inddragelse af parter, der i dag står udenfor skolen. Skolerne og de danske kommuner synes at mangle fremsyn eller ressourcer til at tage dette skridt."

Det er selvfølgelig i forbindelse med den nye teknologi, IT og internettet, det kommer på tale, men hvad er egentlig dette "rum" for noget? Hvor ligger det? Hvem er der?

Faktablok 1:

Mit virtuelle rum

- eksisterer kun gennem mine oplevelser og tanker.
- er under udvidelse i min kontakt med min omverden.
- er mine indre billeder og (for)forståelse.
- er under stadig forandring og udvidelse.

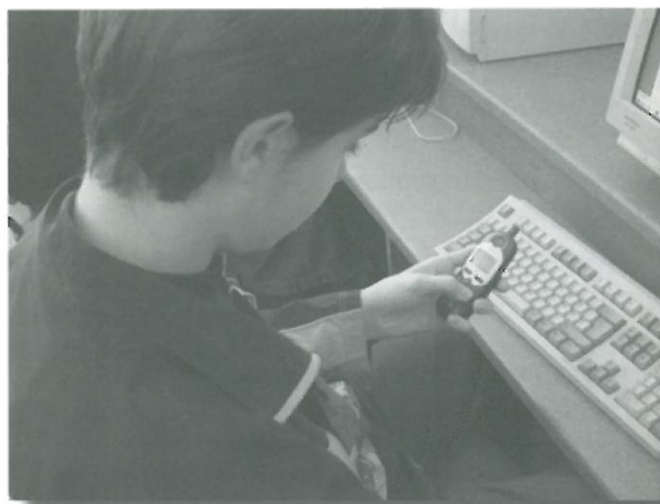
Hvor finder vi virtuelle rum?

Rummetsudviklings tydelighed kan f. eks. illustreres ved TeleDanmarks seneste statistik for afsendte SMS'er med mobiltelefon. I 2001 blev der afsendt 1,5 milliard SMS-beskeder.

Halvåret før var tallet "kun" 550 mill. SMS-beskeder, men halvåret før igen - altså for godt et år siden havde TeleDanmark ingen statistik på denne kommunikationsform.

Føjer vi så den almindelige iagttagelse til, at man meget tit ser børn og unge stå og sidde med deres mobiltelefon i hånden, mens de taster på livet løs, så er vi lige ved et nyt virtuelt rum. Det er børn og unge, der med denne kommunikation har skaffet sig et nyt rum for samtale, aftaler, pjat og pjank, drilleri, kæresteri osv.

Rummet eksisterer for den, der SMS'er, så længe man har nogen at SMS'e med, men rummet er der også ind imellem

de afsendte budskaber. Der er opbygget et "virtuelt rum", som udtrykkes af venskaber, aftaler, fælles forståelse og indre billeder for mobil-ejeren. Man har etableret et nyt socialt virtuelt rum ved siden af virkelighedens "rum". Der er tale om en udvidelse af de sociale muligheder. Den hurtige udvikling af dette rum fortæller, at det er børn og unge, der har opdaget disse nye muligheder for et kærkømt frirum.

Det virtuelle rum omkring os
Rundt omkring os har vi allerede mange tilgange til vores virtuelle rum. Det er it-verdenen, der bringer begrebet på banen, men vi kender det i forskellige former allerede:

Når børnene leger har de f. eks. en fælles forståelse af muligheder, rammer, regler og

under udvikling

sammen med indbyggerne i dagligstuen, køkkenet og badeværelset i det populære computerprogram "The Sims".

billeder, i en samtale eller en dialog foregår interaktionen ud fra samtalepartnernes individuelle for forståelse og billeder, for efterhåndensomfællesforståelsen dannes at etablere et fælles virtuelt rum. Når vi læser, danner vi indre billeder og forståelse af handling, personer og steder - vi danner oplevelsens individuelle virtuelle rum. I undervisningen arbejder læreren på at etablere et fælles virtuelt rum for sig selv og eleverne, hvori undervisningen foregår, og hvortil de fælles spørgsmål og svar relateres. Når man orienterer sig rundt i f. eks. en ny by, lærer man efterhånden, hvordan gaderne ligger i forhold til hinanden, hvordan husene ser ud, afstande osv. Man danner sine indre kognitive kort, som hjælper, næste gang, man kommer til byen.

Og så over til computeren: Når jeg ser ungerne sidde foran computerne*) og spiller deres favoritspil CounterStrike, så oplever de "virtuel reality", for computerprogrammet simulerer et 3D-rum, hvor de kan sanse og bevæge sig rundt i en meget virkelighedstro verden. Ligeledes bevæger de sig hjemmevant rundt

På internettet sker det samme. Via min browser bevæger jeg mig rundt med min søgestrategi op og ned igennem et hierarki af links og hypertextspring, og efterhånden bevæger jeg mig mere og mere efter mine faste mønstre og rutiner. Jeg har dannet mig mit kognitive kort i et virtuelt rum.

Når børn og unge sidder med deres "mobilos" og taster løs, eller de sidder ved computeren og chatter, så kommunikerer de jo med kammerater og venner og danner et nyt socialt rum - et virtuelt socialt rum! Det fysiske sociale rum har fået en udvidelse, som de unge har erobret som deres eget ekstra frirum!

*) I projektet "Herfølgeskabet" under Undervisningsministeriets udviklingsprojekter "På samme hammel" har Herfølge Skole og Herfølge Bibliotek haft et samarbejde, hvor man har åbent 2 hele eftermiddage i computerrum og datastuer - "Snabel-H" - for de 10 - 14-årige med adgang til computerne, netværk, CD-ROM-spil, PlayStation, internet, hjemmesideproduktion, digital redigering m.v.

Litteratur:

Birgitte Holm Sørensen, Birgitte R. Olesen (red.): Børn i en digital kultur (Gads Forlag, 2000)

Birgitte Holm Sørensen og Carsten Jessen: "Det er bare noget, der er lavet..." Børn, computerspil, vold og virkelighed (Medierådet for Børn og Unge, 2000)

Carsten Jessen: Børn, leg og computerspil (Odense Universitetsforlag, 2001)

Faktablok 2:

Kognitive kort:

Visuelle forestillinger over vejene til at nå et mål; en del mennesker danner ved gentagelser af adfærd visuelle forestillinger over f.eks. vejen fra ét sted i en by til et andet.

Den amerikanske psykolog E.C. Tolman har udformet begrebet ved indlæringsforsøg med rotter i labyrinter.

Internetdidaktik og - et nyt websted!

*Af skolebiblioteks-
konsulent Merethe
Kjemtrup og
skolebiblioteks-
konsulent
cand.pæd.psych.
Palle Johansen*

*Denne artikel
er tænkt som
en pædagogisk
tjekliste for præster
og undervisere,
når internettet
skal integreres i
undervisningen,
hvilket ændrer
undervisnings-
praksis på mange
måder. Artiklen
henviser til et nyt
websted på EMU
og tager desuden
fat på didaktiske
spørgsmål.*

Nyt websted for net-undervisning: www.emu.dk

EMU - Elektronisk Mødested for Undervisningsverdenen - er et godt startsted for undervisning på internettet. Her findes informationer, materialer, projekter og spændende steder om uddannelse. På EMU er netop kommet et

nyt websted for lærere, der skal i gang med at anvende internettet som pædagogisk ressource, men kirkelige undervisere kan med stor fordel læse med.

Klik ind på www.emu.dk, vælg "Mest for lærere" til venstre i det gule oversigtsfelt og dernæst "Internetdidaktik og -metode" - eller klik direkte ind på www.emu.dk/internetdidaktik/intro.

Her har vi opstillet en tjekliste, der forhåbentlig kan inspirere til konstruktive tanker og pædagogiske overvejelser. Da det er en tjek-liste, er det selvfølgelig ikke nødvendigt at læse det hele. Enhver kan dykke ned i punkterne og selv vurdere, hvad der er relevant. Formålet er at gøre opmærksom på de mange særlige forhold som internettet kan påvirke undervisningen med. Punkterne er organiseret i tre hovedområder og suppleret med links til websider, der kan eksemplificere og uddybe de enkelte punkter:

A. Det pædagogiske udgangspunkt (bl.a. om mål for undervisningen, elevens baggrund og underviserens forudsætninger).

B. Grundviden om internettet (om det virtuelle rum, net-etik, virus, kildekritik m.m.)

C. Undervisningens tilrettelæggelse (om problemorienteret projektarbejde på internettet, portaler til undervisningsbrug, planlægning af arbejdet m.v.)

Det er vores erfaring, at mange undervisere er blevet fortrolige med at færdes på internettet, men usikre på, hvordan de skal tilrettelægge undervisningen, så internettet integreres i elevernes læringsproces.

Inddragelse af internettet i undervisningen kræver en

anderledes tilrettelæggelse end den traditionelle undervisning. Aktiviteterne i undervisningen vil oftest foregå individuelt eller i grupper, og læringsprocessen vil i højere grad udgå fra eleverne og altså være forskellig i forskellige elevgrupper.

Derfor kan det være vanskeligt at bevare overblikket over, hvor eleverne er i deres læringsproces, og derfor webstedet om internetdidaktik - i håb om at det kan inspirere til konstruktive tanker og pædagogiske overvejelser.

-metode

... men hvad siger skoleforskningen om didaktikken og internettet?

Didaktikken og den målrettede undervisning

Didaktikken sætter fokus på undervisningens mål, indhold, tilrettelæggelse og gennemførelse. I den traditionelle undervisning er det ofte sådan, at underviseren planlægger og tilrettelægger, og eleverne udfører. Undervisningen skal rationelt planlægges i forhold til mål, indhold, elevernes forudsætninger og undervisningsmaterialerne. Efter at udviklingen i samfundet og kulturen hurtigt er forandret, er projektarbejdsformen

blevet hverdag, og børnenes egen styring og planlægning af læreprocesserne central. Computeren har endvidere medvirket til at sætte fokus på læring i de projektprægede og produktive læreprocesser.

Samtidig med at de formelle læreprocesser finder sted i skolen, er man også mere og mere bevidst om de uformelle læreprocesser betydning: børns leg, deres omgang med kammeraterne og i brugen af medier. Den løbende debat sætter oftere spørgsmål ved, hvad det vil sige at lære, hvornår børn lærer og hvordan børn lærer.

I det følgende skitseres nogle didaktiske spørgsmål til overvejelse:

Den didaktiske refleksion

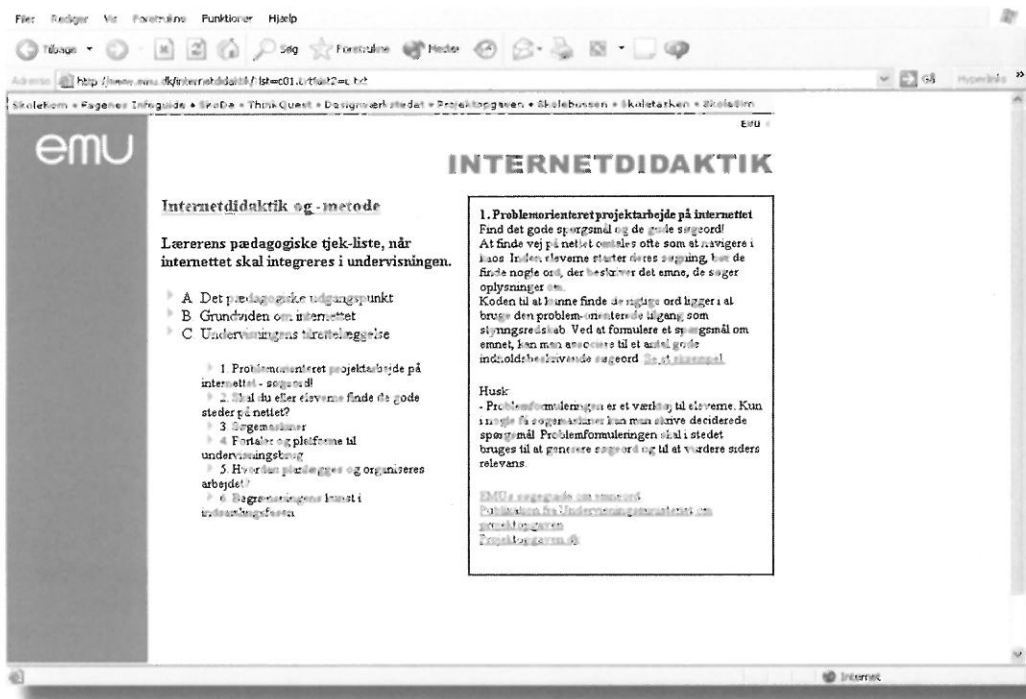
Når børn arbejder med IT, internet og multimedier er det oftest en skabende arbejdsproces, hvor de arbejder selvstændigt. De har deres egen idé og hypotese for projektet, de er i gang med, og de har deres egen fornemmelse af, hvordan forløbet og det færdige projekt vil tage sig ud. Det betyder, at i forhold til den traditionelle undervisning bliver både underviser og elev aktører på en anden måde. Det betyder, at den didaktiske refleksion bliver et spørgsmål for både underviser og elev. Birgitte Holm Sørensen (Gads Forlag 2001) illustrerer det således:

Elevmedbestemmelse og deltagerstyring

Oplevelsen af elevmedbestemmelsen som et domænetab og dermed som et tilbageskridt i elev-lærer-relationen, er, jfr. Undervisning og læring (2001), snævert forbundet med tidligere tiders forståelse af enelærebegrebet, hvor læreren havde monopol på den viden, der var værd at lære i skolen. Men enelæreren, der kendte undervisningens indhold og metoder og havde facit til begge dele, eksisterer ikke mere. Vi lever i en IT-tid med fri adgang til information for brede kredse i befolkningen - hvilket ikke er til at begræde. Udfordringen går i stedet på at styre denne enorme informationsmængde i stedet for at blive dens offer.

Når vi taler om deltagerstyring, så er den teoretiske baggrund den læringsopfattelse, at en elev, der arbejder udforskende og eksperimenterende, og som selvstændigt kan tage initiativer og få kreative ideer, befinder sig i en mere givende læringsproces end den elev, der er henvist til et lyttende, passiv og modtagende læringsmiljø. Underviserens forståelse af konsulentrollen i en deltagerstyret undervisning

Underviserens didaktiske refleksion:	Børnenes didaktiske refleksion:
- hvad skal der undervises i? - hvad er målet med undervisningen? - hvorfor skal der undervises i dette? - hvordan skal der undervises? - hvilke midler til undervisningen skal der bruges? - hvor skal undervisningen foregå? - hvem er undervisningen rettet til?	- hvad skal læres? - hvad er målet for læreprocessen? - hvorfor skal dette læres? - hvordan skal dette læres? - hvilke midler til læring skal bruges? - hvor skal læringen foregå? - hvem skal lære?

er bl.a. bestemt af, om deltagerbegrebet opfattes som eleverne alene uden underviseren, eller om underviseren indgår. Hvor det sidste er tilfældet, giver det mening at tale om fællesstyring, så det klart markeres, at elever og underviser er fælles om overvejelser og beslutninger vedr. både undervisningsindhold og arbejdsprocesser.

Hyperstrukturen

Med inddragelsen af internettet i undervisningen lægger man op til brud med den lineære orientering, som vi kender fra alm. tekster, film, radio og video. I brugen af internettet foregår både en interaktion og en hyperstruktur, hvor man hopper rundt fra én side til en anden. Man surfer sig vej rundt og bryder med det lineære forløb i sin indsamlingsfase i projektet. Denne vej til læring er vanskelig at kortlægge, men den bør medinddrages - ikke mindst på grund af en ofte langt højere motivation i processen.

Den sociale praksis i undervisningen

Elevproduktion omkring internettet opleves oftest i grupper, hvor den sociale eller den fælles praksis vokser frem. Eleverne arbejder gerne sammen om computeren og trækker i høj grad på hinanden, jfr. Birgitte Holm Sørensen (København 2001), hvilket også har indflydelse på læreprocessen. Indenfor gruppen, hvor de sidder sammen, forhandler, diskuterer, afprøver og aftaler de i relation til arbejdsprocessen. Jfr. Lave og Wengers (1991) foregår der i børns multimedieproduktion en kompetenceudvikling og en vidensstilegnelse i sociale sammenhænge, hvor forhandling og samtale er vigtige processer. Læring i produktive praksisfællesskaber kan ses som en udvidelse af læringsbegrebet fra "kun" at forstå læring som kognitive processer i hjernen til en forståelse af, at læring foregår i sociale praksissituationer. Læring må ses at omfatte både psykiske og sociale processer.

Hvad med dispositionen og arbejdsplanen?

Almindeligvis lægger undervisningen op til, at eleven beskriver sin plan for sit projekts forløb, så der er et synligt overblik over processen. Imidlertid er der en klar tendens til, at selv om der er planer at holde sig til, så ændres de hen ad vejen, eller man anvender dem tilsyneladende ikke, men alligevel går processen sin overraskende gang mod slutproduktet. Det kan her overvejes, hvorvidt nogle børn i særlig grad har udviklet et indre visuelt-rumligt kort, som de på et mentalt plan gør brug af, når de skal producere. Måske er det et træk, som mange børn i dag udvikler i forbindelse med deres brug af f. eks. computerspil, andre former for multimedieprogrammer og internet.

Læs også artiklen "Det virtuelle sociale rum".

Litteratur:

Birgitte Holm Sørensen: Multimediedidaktik og læring - børn og unges multimedieproduktion, Gads Forlag, 2001.

Lave J. og Wengers E.: Situated learning - Legitimate Peripheral Participation. Cambridge University Press, 1991.

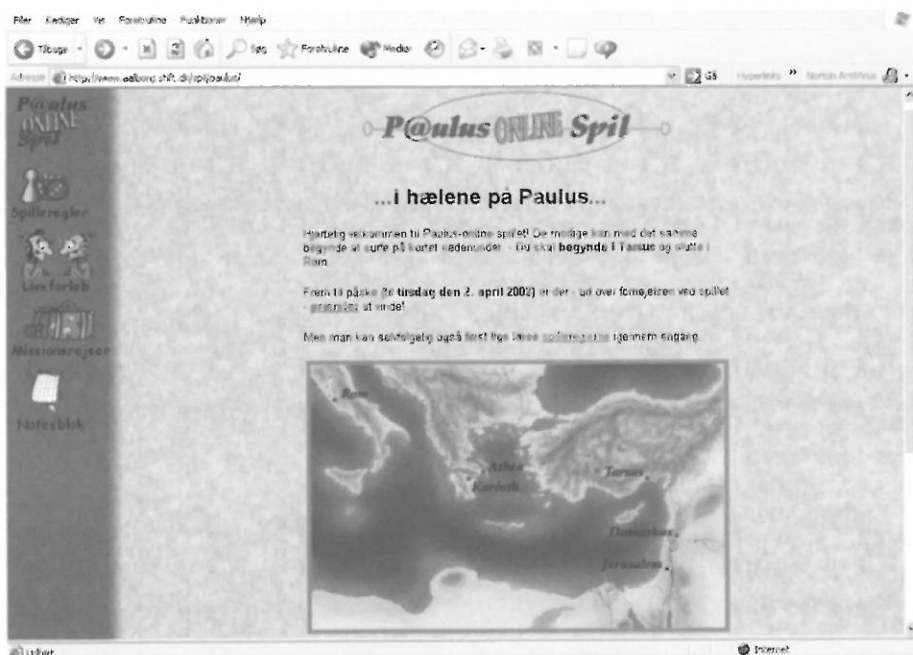
Signe Holm Larsen et.al.(red.): Undervisning og læring, Kroghs Skoleforlag, 2001.

KIRKEN UNDERVISER - på nettet

af Christina Smith

Disse sider er tænkt som en guide - eller en manual, om man vil - til brug for den, der ønsker at inddrage Internettet som en elev-aktiv del af undervisningen i kristendom. Guiden henvender sig både til kirkelige undervisere og undervisere i skolesammenhæng.

God fornøjelse med eleverne i cyperspace!

PAULUS ON-LINE: www.aalborg.stift.dk/Spil/paulus/

På de geografiske kort finder man de vigtigste opholdssteder i apostlen Paulus' liv. For at løse Paulus-quiz'en bliver man nødt til at besøge de seks byer, som er markeret på kortet med en rød plet: Tarsus, Jerusalem, Damaskus, Athen, Korinth og Rom.

I hver by bliver man stillet et spørgsmål. Hvis man

svarer rigtigt på det, får man et bogstav. Når man så til sidst sætter alle seks bogstaver sammen i den rigtige rækkefølge, har man fundet nøgleordet.

Bangebukse og folk med dårlige nerver, som hverken stoler på sig selv eller computeren, kan bare gøre begge dele.

Spillet begynder i Tarsus og

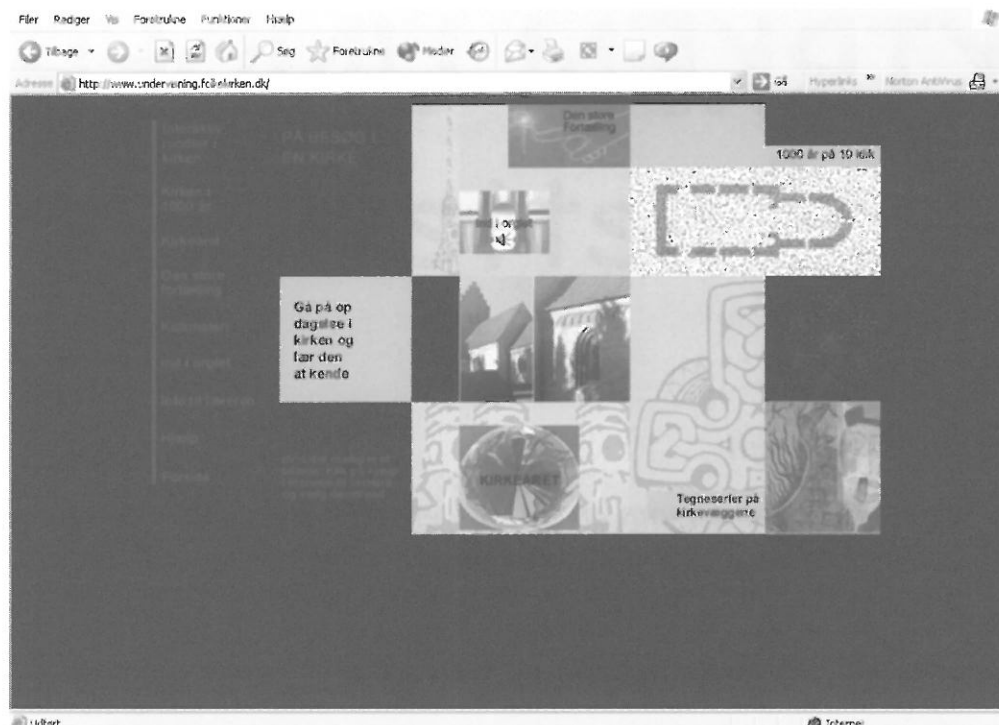
slutter i Rom. Derimellem kan man frit vælge, hvor man vil hen. Der kan notesblokken også hjælpe spilleren til at huske, hvilke byer man allerede har besøgt.

PaulusOnline er lagt ud på Aalborg Stifts hjemmeside med tilladelse fra Evangelische Kirche in Deutschland. Der er tale om et forsøg med det

formål at undersøge, om denne form for bibelspil passer til danske forhold. Det tyske Paulus-spil har en "overbygning", som i første omgang ikke er med i den danske udgave.

Jens Jacob Jensen, der er formand for Aalborg Stifts IT-udvalg, fortæller i en kommentar til Kirken Underviser, at han er positivt overrasket over, at så mange har svaret på Paulus-quiz'en. I alt har 532 indsendt en løsning alene i første kvartal af 2002. Dette har naturligvis givet både IT-udvalget og Det danske Bibelselskabs stiftsudvalg blod på tanden. Planen er - så snart tiden tillader det - at få endnu et bibelspil søsat i cyberspace.

Interesserede kan finde "originalspillet" bag Paulus On-line på www.ekd.de/paulus/index/html

PÅ BESØG I EN KIRKE: www.undervisning.folkekirken.dk

Internetsiderne på denne webadresse handler alle om kirke og kristendom. De er målrettet folkeskolens undervisning men er mindst ligeså anvendelige i den kirkelige undervisning. Den tekniske og grafiske del af sitet er udarbejdet af multimediedesigner Christa Schønberg, som har en stor del af æren for, at siden indtager en særstatus blandt kirkelige undervisningssider.

Det er Folkekirkens Skoletjeneste, København-Frederiksberg, der har udviklet de forskellige undervisningssider, som eleverne enten selv kan arbejde med, eller som kan integreres i mere sammenhængende undervisningsforløb for klassen som helhed.

Siderne kan typisk bruges som et direkte virtuelt undervisningsmateriale, til informationssøgning og som forberedelse til et egentligt besøg i en kirke.

På netsiderne kan eleverne se, hvordan kirkebygningen har forandret sig fra de første trækirker i 800-tallet og frem til i dag. Der er også mulighed for at gå på virtuelt besøg i Brønshøj kirke og få en forklaring på, hvad de enkelte genstande i kirkerummet betyder og bruges til. Endelig har eleverne mulighed for at se på og vælge interiør til deres egen kirke, hvis de skulle lave én.

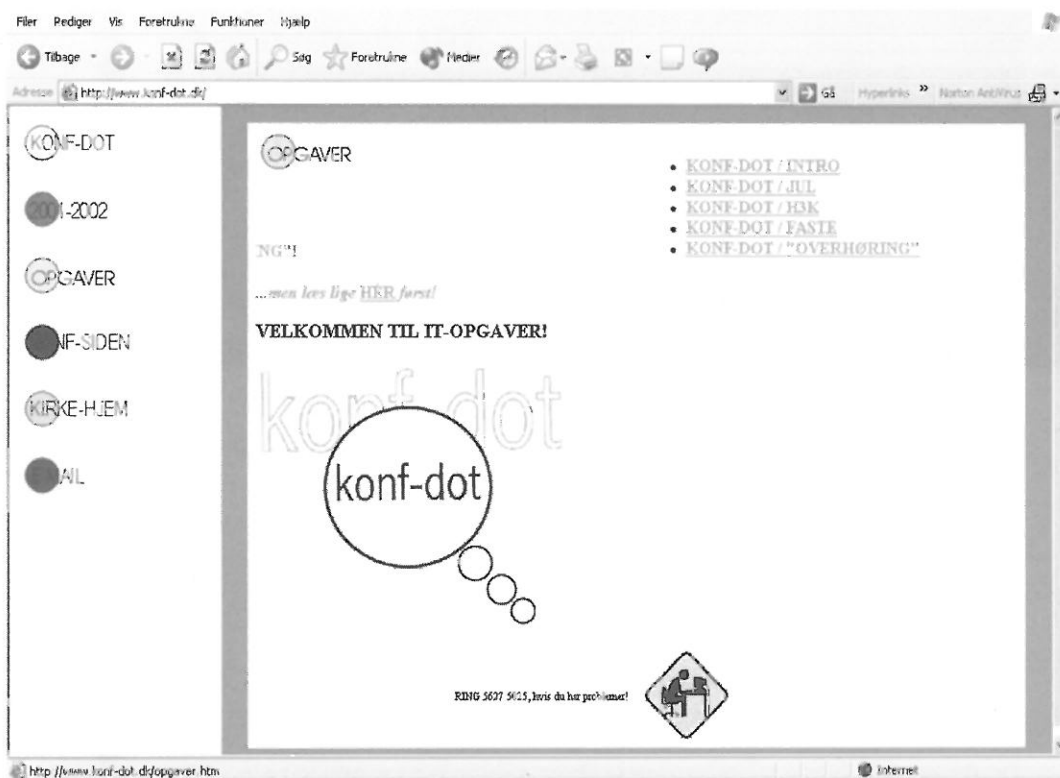
Indgangen med kalkmalerier giver via interaktivitet mulighed for at få en fornemmelse af den dramatik, der ligger i vore mange kalkmalerier, samt hvilke temaer, der kan arbejdes med i den forbindelse. Her inddrages også den store kalkmalerisamling på Internettet, som Københavns Universitet har stillet til rådighed.

Under indgangen med kirkeåret kan eleverne få en række oplysninger

om kirkeårets gang, de enkelte perioder og dages betydning, farvesymbolik samt tilhørende bibeltekster. Denne indgang er primært tænkt til informationssøgning.

Under den store fortælling kan eleverne på kort tid tilegne sig et overblik over de store linier i Bibelen - fra skabelsen til pinseunderet og kirkens etablering. Med udgangspunkt i 20 billeder fra Ungdomsbyens kirke genfortælles den røde tråd i Bibelen. Dette projekt er en interaktiv variation over et undervisningsprojekt udarbejdet af Ungdomsbyens kirkeprojekt under Statens Pædagogiske Forsøgscenter i Rødovre.

I forbindelse med de forskellige undervisnings-tilbud er der lavet en række relevante links, som sætter eleverne i stand til at bruge en del af det store netværk som Internettet udgør.

KONF-DOT: www.konf-dot.dk

KONF-DOT er en hjemmeside med blandt andet elev-opgavertilkonfirmanderne. KONF-DOT bruges som et supplement i konfirmationsforberedelsen, hvor i alt fem dobbeltlektioner i konfirmandstuen erstattes af virtuel undervisning med internet og e-mail som vigtige elementer.

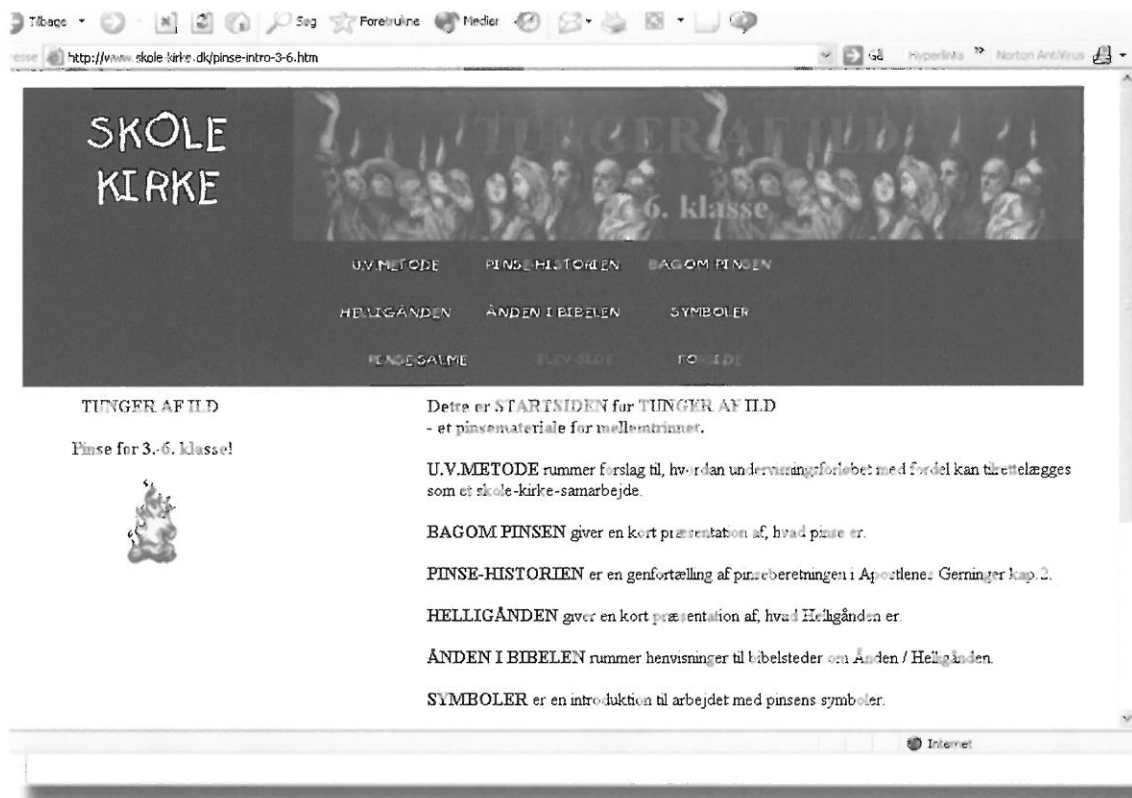
Det har ikke i sig selv været et formål at introducere IT i konfirmationsforberedelsen. Formålet har derimod været at udnytte de særlige muligheder, som det virtuelle sociale samtalerum giver: åbenhed, fortrolighed, intimitet og fleksibilitet. Samtidig giver KONF-DOT de "tavse" konfirmander (og de findes skam!) mulighed for at

komme til orde. KONF-DOT tvinger også alle til at deltage aktivt; man kan ikke lurepasse eller gemme sig, sådan som man kan i en traditionel klasseundervisning. Og endelig er internettet et glimrende redskab til de mere fakta-orienterede dele af konfirmationsforberedelsen. Ting, som konfirmanderne skal vide (steder, navne, årstal m.m.), men som de med deres bedste vilje ikke kan koncentrere sig om, når nogen fortæller dem det.

KONF-DOT er udviklet af sognepræst og pædagogisk konsulent Christina Smith specielt til udvalgte konfirmandhold i Frederiksborg slotssogn,

men kan uden videre overføres til og bruges af andre interesserede, idet der ikke kræves noget særligt udstyr i konfirmandstuen. De konfirmander, der ikke har internetadgang derhjemme, har det enten på skolen eller på det lokale bibliotek. Og en gratis e-mail kan oprettes næsten hvor som helst.

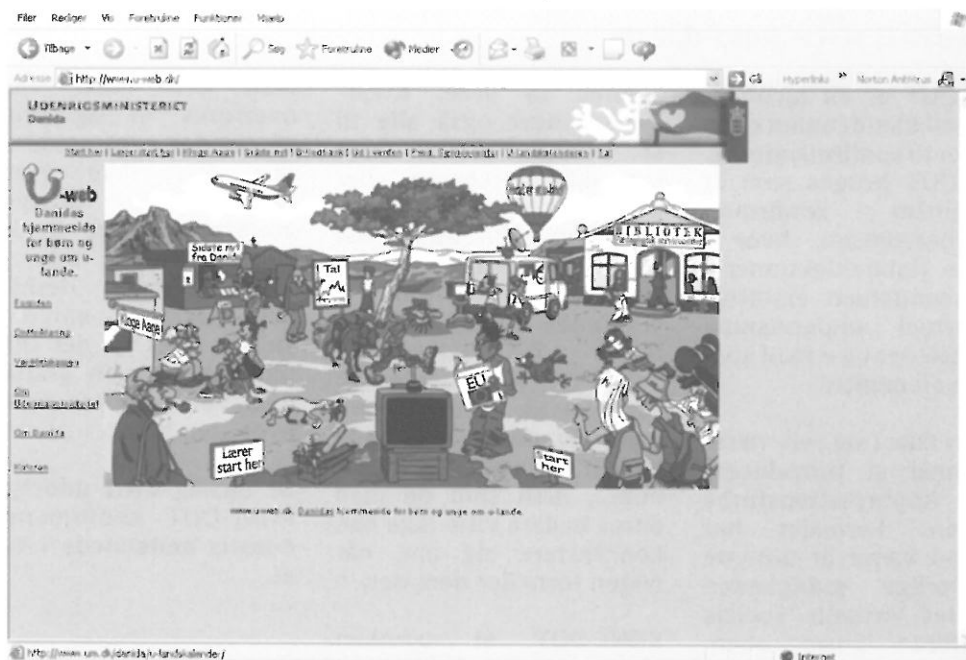
Se opslag med uddrag af KONF-DOT konfirmanders e-mails andetsteds i bladet.

SKOLE-KIRKE-SAMARBEJDE PÅ NETTET: www.skole-kirke.dk

SKOLE-KIRKE.DK er udarbejdet af sognepræst og religions-pædagogisk konsulent Christina Smith og henvender sig primært til skoler og kirker, der arbejder sammen, men bruges i praksis også af skoler og kirker hver for sig.

Siden tilbyder blandt andet tematiske undervisningsforløb om højtiderne med IT-opgaver til eleverne, der enten løses on-line eller ved hjælp af computerens tekstbehandlings- eller billedbehandlingsprogram.

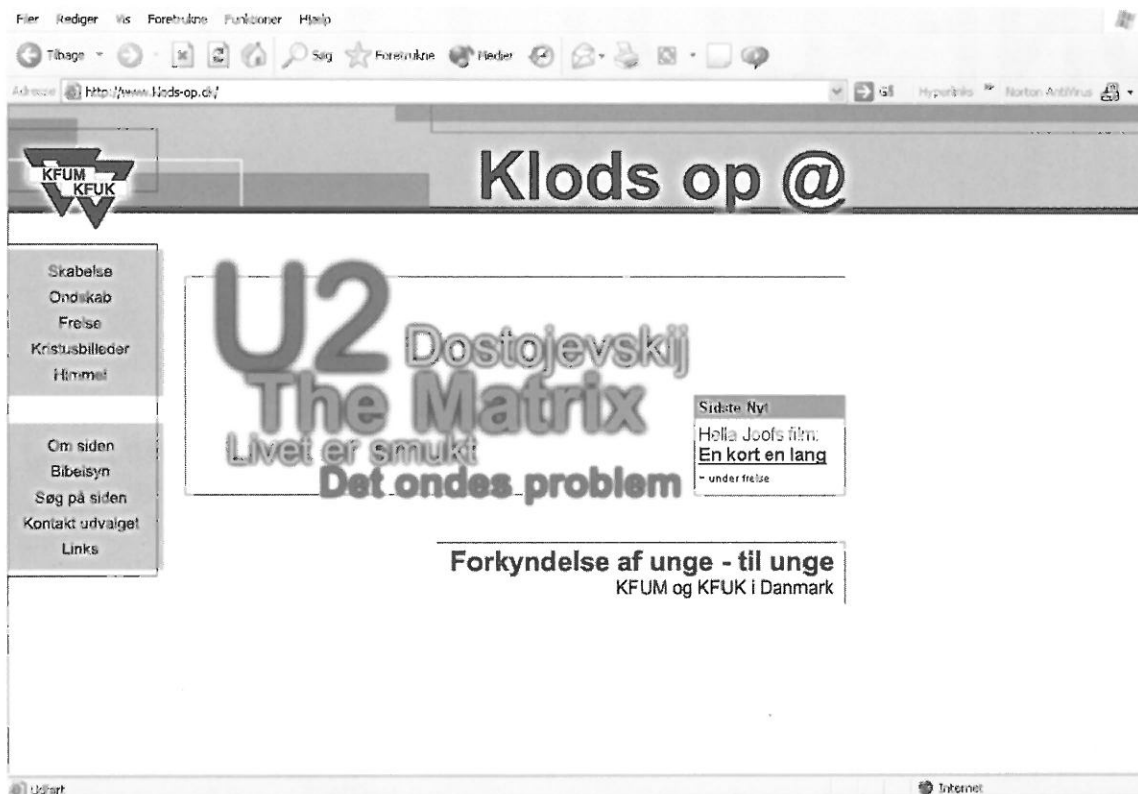

U-WEB: www.u-web.dk

U-WEB er lavet af Danida, der står for den danske stats udviklingsbistand. U-web præsenterer sig selv som "et undervisningsmateriale, der er beregnet for folkeskolens 7.-10. klasser

primært i fagene geografi, samfundsfag og dansk". U-WEB er imidlertid også særdeles velegnet i den kirkelige undervisning - f.eks. i forbindelse med Konfirmand Aktion,

emner som diakoni, mission og det dobbelte kærlighedsbud m.v. eller måske i forbindelse med en sogneindsamling til verdens fattige.

KLODS OP @: www.klods-op.dk

Til slut skal hér nævnes KLODS-OP - et nyt tiltag indenfor kirkelig undervisning udarbejdet af kfum-kfuk. Hér er ganske vist (endnu?) ingen deciderede elevsider men derimod masser af inspiration til kirkelige undervisere. Navnet KLODS-OP henviser til, at man ikke tilbydes færdige undervisningsforløb med derimod en masse løse elementer ("klodser"), man så selv kan stykke sammen til et individuelt projekt.

KONF-DOT Citater

Hej Christina!
Godt Jul og glædelig Nytår!
"Eller er det omvendt!"
Jeg sidder her hjemme
alene og er en smule
forkølet!! :-)
Vi ses lidt senere!
Hilsen Tine!!

jeg har ikke mere tid, men
må man gerne gå ind
en anden dag og skrive
videre??
venlig hilsen
Sarah

RUMREJSEN 2001:
Rekrutterne er blevet beamet op og vi er klar til at indlede
fase 1.

"bare gå igang"

"Vi er nu inde i jordens atmosfære"

"Hov!!! Hvad er det der nede?"

"Det ligner landingslys"

"Lad os prøve at lande nede ved dem"

Da Stella Nova kommer tættere på kan dem ombord se
at det ikke er landingslys men faktisk et kæmpe træ med
lyskæder på. Med et stort CRASH smadrede Stella nova ned i
brostenende på torvet i Hillerød.

"er der nogle tilskadekomende?"

"Nej Kaptaj. Alle har det fint"

Alle meneskene var selvfølgelig blevet forskrækket og de
blev endnu mere forbavset da de så de mærkelige rum-
væsener komme ud af døren på det rygende rumskib.
Rumvæsnerne sagde til menneskene at der ikke var noget
at være bange for og spurgte dem hvorfor de opførte sig
så mærkeligt. Menneskerne fortalte dem alt om julen og så
kunne rumvæsnerne bedre forstå det.

Rumvæsners rumskib var lavet af noget meget stærkt
metal så det havde slet ikke taget dem om julen og så
takkede, sagde farvel og fløj hjem.

"Stella Nova til Starcomand det er bare en slags højtid de har
dernede. Jeg sender jer en fuld rapport"

Skrevet af rumkadet Boisen

konfirmationsforberedelse fra i cyperspace

RAPPORT OM JUL:

Som vi alle ved blev Jesus født af jomfru Maria. Det var englen Gabriel der fortalte at hun var blevet frugtsommelig og skulle føde en kongesøn som hun skulle give navnet Jesus. Jesus blev født i en lille lade i Nazarat da Josef og Maria skulle til folketælling. Den nat var der en stor stjerne, der lyste over stalden og det var et tegn på at en kongesøn var født. Tre vise mænd kom med gaver til den nyfødte: Guld, røgelse og myrraskær. Ude på marken var der nogle hyrder, der passede får og pludselig så de englens og hørte dem synge at der var født en kongesøn.

Grunden til at man fejrer jul er at man fester at Herren kom til verden og det er så blevet en tradition. I nogle lande giver man først gaverene 1. juledag (25. dec.)

Den tradition har eksisteret i mange år og vil også fortsætte. Julen er en meget religiøs fest. Man spiser nemlig så meget mad og derefter faster man.

Hilsen lille mig
Tine.

RAPPORT OM DE TRE VISE MÆND:

Hej Christina
Østerland ligger ved Babylon og det gamle Persien, jeg har ikke fundet svar på hvad det hedder i dag. Vismændene kaldes: Caspar, Melchior og Balthasar. De forladte deres hjem fordi de skulle finde en nyfødt konge - Jesus. De rejste igennem den arabiske ørken til Betlehem dvs. 1500-1800 km på under 3 måneder. de kom til Betlehem i Judæa. Vismændene havde guld, røgelse og myrra med til den nyfødte konge.
fra Sofie

Mikkel melder klar til eftersøgning efter de tre forsvundne mænd, de tre dromedare og de mange pakyd. :)

TIP: Bliv ved med konf-dot!

10 ORD OM FASTE OG
FASTELAVN:
Fastelavnsboller, fastelavn-
sris, katten og tønnen,
udklædning, rasle, faste,
onde ånder, Jesus, cacao og
Jævelen.

Hej Christina
Jeg ville bare lige skrive
at jeg kommer på
lørdag....
M.V.H. Louise
P.S. Vi ses!!

RAPPORT OM JESUS:
Jesus blev født omkring år nul i en krybbe, i en
stald. Grunden til at han blev født det mærkelige
sted var at alle skulle tælles så kong Herodes
kunne se hvor meget han ville få hvis han satte
skatterne op, og der var simpelthen ikke plads
andre steder end i en stald. Da Jesus blev født
var der en stjerne over stalden som tre vismænd
fulgte for at se det lille Jesus-barn.
Da Jesus blev stor blev han meget berømt. De blev
sagt at han kunne udrette alle mulige mirakler.
Feks. kunne han få en blind man til og se igen
og få en lam mand til at gå igen. Jesus havde 12
apostle som næsten altid var med ham.
En aften sagde han til apostlene at dette ville blive
hans sidste måltid og at de skulle nyde det. Han
sagde også at en iblandt dem ville forråde ham.
Næste dag blev han så korsfæstet fordi Judas for-
råde ham. På vej hen til det sted hvor han skulle
korsfæstes fik han en tornekrans om hovedet og
alle folk spyttede på ham mens han bar sit eget
kors. Tre dage efter stod han op fra graven og alle
var selvfølgelig glade men det var ikke længe at
han blev på jorden. Det varede ikke længe før han
fløj op til gud.
Når vi fejre jul fejre vi faktisk Jesus fødselsdag.
Kasper

HVORNÅR ER DET FASTE?
fastetiden begynder
fastelavns-søndag og varer til
palmesøndag
Astrid

Hej Christina
Jeg holder lige en pause.
Jeg håber det er i orden
med dig (ellers er det
bare ærgeligt).
Hilsen Caroline

HVORNÅR ER DET FASTE?
Fastetiden begynder i uge
11 og slutter når uge 14
starter.
Mikkel N

Hej Christina
undskyld jeg bare forsvandt
igår men tiden løb fra mig,
og lige pludselig
skulle jeg til træning.
men nu er jeg her igen. jeg
forsætter bare dr hvor jeg
kom til.
VH astrid

Det bedste ved at gå til
præst har været at man
kunne arbejde hjemme!
MIKKEL

Hej Christina !
Det er Jonas, og jeg er ikke sammen med nogle
Jeg arbejder helst alene :-)
Hilsen JONAS

Anmeldelser

Af lektor Finn Rosenberg

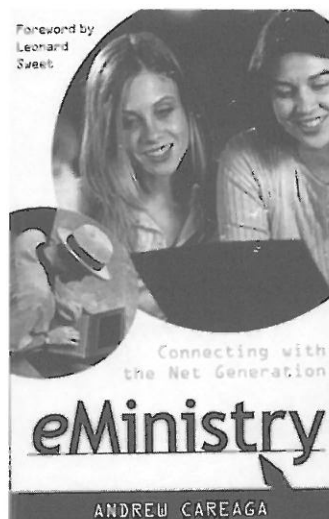
Birgitte Holm Sørensen, Lone Audon og Birgitte R. Olesen:
Det hele kører parallelt. De nye medier i børns hverdagsliv

Gads Forlag 2001, 112 sider

En overskuelig og letlæst bog, hvis man vil have overblik og konkret indtryk af børns brug af de nye medier.

Bogener udgivet i forbindelse med forskningsprojektet "Børns (7 - 15 åriges) brug af interaktive medier - i et fremtidsperspektiv". Undersøgelsen, som denne bog bygger på, er "kvalitative", dvs. det er interviews, ikke tælleundersøgelser, der lægges til grund. I bogens første del beskrives børnenes

brug af de nye medier. Der er sket en markant ændring i de sidste 10 år. Børnene bruger de nye medier i "legende processer" (s.40), der både er skabende, kommunikerende og sociale. Børnene lærer i høj grad selv at bruge de nye medier, hvilket "skubber...til de eksisterende magtforhold mellem generationerne" (s.41), hvilket også får konsekvenser for undervisningen i skolen. I bogens anden del er der portrætter af 14 børns brug af forskellige medier: nogle bruger tiden på computerspil, fx SimCity eller spil på internettet, andre kommunikerer (herunder: chatter), eller bruger medierne mere aktivt og kreativt: de kreerer egen hjemmeside eller producerer salgsmateriale og udfører bestillingsarbejde!

Andrew Careaga:
eMinistry - Connecting with the Net Generation
Kregel Publications, Grand Rapids, USA, 2001, 224 sider:

På dansk er der udgivet en hel del om børns og unges forhold til nye medier. Men der findes meget lidt på tryk om kirkens mediebrug. (Fordi den mange steder er ikke-eksisterende; folkekirken løber jo sjældent i forvejen på det teknologiske område!).

Derfor bringes her et eksempel fra en anden sprogverden, den amerikanske. Bogens forfatter ser på de religiøse dialog-muligheder, internettet tilbyder, især for dem under 38 (er du under 38, er du indfødt i netverdenen, er du over 38, er du immigrant!),

s.7). Forfatteren har besøgt utallige hjemmesider (han vedføjer en liste over nogle af dem) og via mail og chat mødt mange unge på nettet.

På nettet findes søgendesjæle, men også grupperinger af mennesker, der har fundet, og som henvender sig til andre. Nettet kan i nogle sammenhænge fungere som en "cyberspace"-kirke med nye muligheder for kontakt på kryds og tværs - uanset den reelle geografiske afstand.

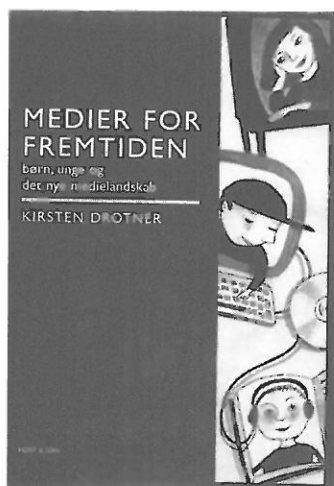
Andrew Careaga prøver at karakterisere den nye generation (den digitale ungdom), derefter overvejer han de tekniske muligheder (det digitale liv) og endelig ser han på de midler og metoder, kirken kan benytte sig af (det digitale discipelskab). Hvem er den digitale ungdom? Careaga bruger velkendte slagord som: mange kommer fra brudte familier, de er multikulturelle, post-moderne, forbrugerorienterede og ude efter en sag at leve for - og så er de på nettet, hvor kirken kan møde dem, hvis den vil. Hvordan er digitale liv? De bruger bl.a. et særligt sprog - forkortelser og en særlig jargon, og de har deres egen etikette.

At finde digitale disciple kræver - som i "verden

af kød og blod", at man lytter og ikke svarer, før spørgsmålene er hørt. Og derefter prøver at formulere sig ud fra det univers, spørgerne taler ud fra, som Paulus gjorde det på Areopagos. Kirken må simpelthen ud på nettet som en kirke i bevægelse og mission. "Der er ingen grund i dag for en kirke til IKKE at være tilstede på nettet (World Wide Web): chat-rum, netbaserede fællesskaber, online forum osv. Kirkens tilstedeværelse på internettet skal ikke erstatte den traditionelle kirke, med være en af dens udtryksformer, siger forfatteren (s.170).

Bogens styrke er dels dens mange konkrete eksempler (og netadresser, der ganske vist hurtigt kan være uaktuelle), dels dens insisteren på, at kirken ikke må overse, at mennesker ikke kun mødes på gaden, men også på nettet.

Med andre ord: bogen kunne fx inspirere sognene til at skrotte kirkebladene (som jeg så de lige har gjort i et jysk landsogn) og i stedet for satse på hjemmesider, elektronisk information og netbaseret dialog i langt højere grad end det sker i dag. Vil kirken møde børn og unge, er den elektronisk dimension uomgængelig! - Se bare på, hvor meget Martin Luther fik ud af sin tids revolutionære teknologi, bogtrykkerkunsten!

Kirsten Drotner:
Medier for fremtiden
 – børn, unge og det nye medielandskab
 Høst og Søn 2001, 248 sider

Dr.phil. Kirsten Drotner har i en årrække arbejdet med børns og unges forhold til medierne. Hun er forfatter eller medforfatter til en lang række publikationer om det, fx Mediedannelse (Statens Information 1995), Øjenåbnere (Dansk lærerforening 1996), Tankestreger (Borgen 1997) og Unge, medier og modernitet (Borgen 1999). Den nyeste bog sammenfatter en stort anlagt undersøgelse, som både er en del af et europæisk forskningsprojekt og som i sig selv er en tidkrævende kombination af kvantitative tælle-metoder og kvalitative samtale/interview-metoder.

Danmark er et af de lande, hvor nye medier er slået bedst igennem. Kirsten Drotner siger, at der er tre vigtige temaer ud fra et brugerperspektiv: forholdet mellem medierne indbyrdes, forholdet mellem mediebrug i fritiden og i skolen og endelig forholdet mellem mediernes brug og mediernes betydning (s.29 ff.). Medierne kombineres og forstås ud fra deres faktiske brug – til underholdning,

information eller kommunikation. Det er kun voksne, der sorterer medier efter anskaffelsespris og alder. I nogle sammenhænge er en billig radio lige så vigtig som en dyr PC!

Bogen indledes med et resumé, der samler undersøgelsens resultater, fx forholdet mellem adgang til medier og den faktiske anvendelse, hvordan medierne forholder sig til køn, alder og sociale forskelle og hvordan medierne bruges i hjem og i skole (mødre regulerer mediebruget mere end fædrene, børnene bruger internettet mere i skolen end i hjemmet, medierne er inde i billedet i omkring halvdelen af tilfældene, når børn mødes – for nu at nævne nogle observationer).

Kirsten Drotner kritiserer skolen for at bruge medierne for smalt, fx burde børnenes egne mediekompetencer udnyttes bedre, ligesom pigernes computerbrug burde styrkes mere bevidst. Medierne handler nemlig ikke kun om at overføre information. Medierne er et vigtigt led i den sociale, kulturelle og pædagogiske dannelsesproces, hvor brugerne lærer ved selv at være aktive. Børn er direkte og uimponerede i brugen af medierne, helt ned på det tekniske plan. Som Jesper siger om sin PC, der alligevel kom til at fungere: "Jeg prøvede bare at puste lidt på disketterne og sådan noget" (s.180). I det hele taget drejer fremtidens mediekultur ikke om selve medierne, men om deres brug.

I denne mediekultur "skifter fokus derfor fra teknologi og medieform til kommunikation, indhold og brug" (s.191). Men bliver børnene ikke skadet af de nye medier, spørger mange voksne,

bliver de ikke bange eller voldelige? Et af mange svar kunne være: på en video har børnene muligheder for se de samme scener gentaget, så de lærere at analysere og distancere sig fra det set, der måske ville være chokerende som eengangsforsøg. Torsten på 6 år er helt fortrolig med computerspillet Doom, for han og hans storebror kan overse monstrene og alle banerne! En Lilleper-film kan derimod være mere uhyggelig for Torsten (s.176-177).

- er et tidsskrift til inspiration for alle i kirkens forskellige former for undervisning.
- praktisk hjælp til det pædagogiske arbejde i menigheden og det kirkelige børne- og ungdomsarbejde.
- undervisningsmodeller til brug for børn, unge og voksne.
- forslag til andagter og gudstjenester
- teologisk-pædagogisk information.
- anmeldelser og omtale af nye undervisningsmaterialer og litteratur med relevans til det pædagogiske arbejde i kirke og menighed.

Udgivet af EPS

Evangelisk Pædagogisk Samvirke er en sammenslutning af en række folkekirkelige organisationer, der er involveret i kirkens forkyndelse og undervisning. Formand: Mariane Sloth.

Medlemmer af EPS

De samvirkende Menighedsplejer. Det danske Bibelselskab. Diakonhøjskolen. Diakonisse-huset Sankt Lukas Stiftelsen. Diakonissestiftelsen. FDF. KFUK-spejderne i Danmark/De grønne pigespejdere. KFUM og KFUK i Danmark. KFUM-Spejderne i Danmark. KFUMs Idrætsforbund i Danmark. Kirkefondet. Kirketjenesten i Danmark. Menighedernes Daginstitutioner. Sammenslutningen af IM og KFUM/K skoler. Unge Hjem Bevægelsen i Danmark.

Redaktion

Christina Smith (ansvh.) Christiane Gammeltoft-Hansen, Lars Højland, Arne Kristoffersen, Anna Johnsen, Lisbeth Hjordy, Kristian Brogård, Inger Hørup, Ruth Bjerrum.
Redaktionssekretær: Grethe Jørgensen, Smouenvej 7B, 8410 Rønde, tel. 86372409.

Sats og layout: Poul Abildgaard.
Tryk: Specialtrykkeriet Viborg

Abonnement

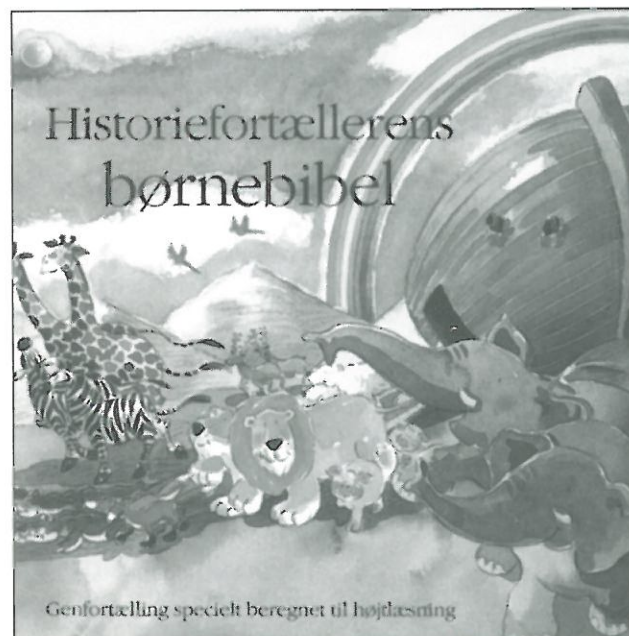
Årsabonnement (4 numre)
kr. 145,-. Løssalg kr. 45,-
Giro 8 05 53 51.
Henvendelse: Unitas Forlag

Kirken Underviser c/o Unitas Forlag
Valby Langgade 19
2500 Valby
Tlf.: 36166481
www.unitas.dk
e-mail: forlag@unitas.dk
ISSN: 1602-2785

Besøg Kirken Underviser
www.kirken-underviser.dk

NYT OPLAG

NETOP UDKOMMET

Historiefortællerens Børnebibel

148,- kr.

Den populære børnebibel er igen kommet på markedet.

Historiefortællerens Børnebibel er skrevet med højt-læsning for øje, så både den trænede historiefortæller og den, der har brug for nogle hjælpetekniker til højtlesning kan være med til at formidle de gode historier, som Bibelen indeholder.

Historiefortællerens børnebibel indeholder 25 historier fra Det Gamle Testamente og 25 fra Det Nye Testamente. Hver historie har omfang af et opslag i bogen, der desuden er illustreret med glade og farverige akvareller af Susie Poole.

UNITAS
FORLAG

BESTIL PÅ TLF 36 16 64 81
ELLER WWW.UNITAS.DK